

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้
ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
OCSC Learning Portal

ชื่อ-สกุล นายขจิตพงษ์ นามักดี

กลุ่ม/ฝ่าย สถานีพัฒนาที่ดินนครราชสีมา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๓

หลักสูตร เศรษฐศาสตร์

❖ วัตถุประสงค์

๑. บทบาทของผู้จัดการด้านทรัพยากรบุคคล
๒. อธิบายหลักการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ได้

❖ เนื้อหาบทเรียน

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ
๒. เศรษฐศาสตร์จุลภาค
๓. เศรษฐศาสตร์มหภาค
๔. เศรษฐศาสตร์ดิจิทัล
๕. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ

❖ สรุปบทเรียน

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ

เศรษฐศาสตร์เป็นการศึกษาที่ต้องมีตัวแปร โดยมีตาราง กราฟ ตัวเลข สถิติ ที่ดูยุ่งยากซับซ้อน ความเป็นจริงแล้วเศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องการศึกษาที่พยายามหาทางอธิบายเหตุผล ที่ทำให้นักชนมีพฤติกรรม ในการสนองความต้องการ ความปรารถนาของตน ในขณะที่มนุษย์ประสบปัญหาข้อจำกัดของทรัพยากร ที่หายากที่สุดก็ต้องเลือก เศรษฐศาสตร์เป็นเรื่องศาสตร์ที่ต้องการทำความเข้าใจหรือหาทางอธิบายพฤติกรรม ของมนุษย์แต่ละคน แต่ละกลุ่ม แต่ละประเทศ เมื่อมีข้อจำกัดในการใช้ทรัพยากร

- ❖ ความต้องการของมนุษย์ที่ไม่จำกัด
- ❖ แต่ทรัพยากรมีอยู่อย่างจำกัด
- ❖ สินค้าและบริการ จึงมีไม่เพียงพอหรือขาดแคลน
- ❖ มนุษย์จึงต้องพบกับปัญหาการเลือกทางเลือกในชีวิตประจำวัน

เศรษฐศาสตร์ คือการศึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้ทรัพยากรการผลิตอันมีจำกัดสำหรับผลิตสินค้าและบริการให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ที่มีไม่จำกัด

๑.๑ สินค้าและบริการ (Goods and Service) คือสิ่งที่ได้จากการทำงานร่วมกันของปัจจัยการผลิตต่างๆ เป็นสิ่งที่มีอรรถประโยชน์ (Utility) สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ มี ๒ ประเภทดังนี้ (๑) เศรษฐทรัพย์ (๒) สินค้าไร้ราคา

๑.๒ ทรัพยากรการผลิตหรือปัจจัยการผลิต (Productive Resources) แบ่งเป็น ๔ ประเภทดังนี้

- ❖ ที่ดิน - ค่าเช่า
- ❖ แรงงาน - ค่าจ้าง
- ❖ ทุน (เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์) - ดอกเบี้ย
- ❖ ผู้ประกอบการ - กำไร

๑.๓ วิธีการวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ ทำได้ ๒ วิธี คือ (๑) วิธีอนุมาณหรืออุปนัย (๒) วิธีอุปมานหรือนิรนัย

๑.๔ กิจกรรมทางเศรษฐกิจ หมายถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยยึดหลักความประหยัดเป็นสำคัญ ผู้ที่ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เรียกว่าหน่วยเศรษฐกิจ ประกอบด้วย (๑) ผู้บริโภค (๒) ผู้ผลิตหรือหน่วยธุรกิจ (๓) เจ้าของปัจจัยการผลิต

๑.๕ ระบบเศรษฐกิจ คือแบบแผนการจัดองค์กรและการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของสังคมหนึ่งๆ ในด้านการผลิต (Production) การกระจายผลผลิต (Distribution) และการบริโภคสินค้าและบริการในสังคมนั้นๆ

❖ ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

- (๑) ผลิตอะไร (What)
- (๒) ผลิตอย่างไร (How)
- (๓) ผลิตเพื่อใคร (For whom)

๑.๖ เส้นเป็นไปได้ในการผลิต (Production Possibility Curve : PPC) หมายถึงเส้นที่แสดงความแตกต่างของปริมาณสินค้า ๒ ประเภท

๑.๗ การวิเคราะห์เฉพาะส่วน (Partial Analysis) การวิเคราะห์เฉพาะส่วนเป็นการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจเฉพาะตัวแปรที่ต้องการศึกษาเท่านั้น ส่วนตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสมมติให้คงที่ทั้งหมด เช่น การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณซื้อสินค้ากับระดับราคาสินค้า จะกำหนดให้ตัวแปรอื่นๆ คงที่ เช่น รายได้ของผู้บริโภค รสนิยม ราคาสินค้าชนิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๘ การวิเคราะห์กลุ่มทั้งหมด (General Analysis) การวิเคราะห์กลุ่มทั้งหมด เป็นการศึกษาพฤติกรรมทางเศรษฐกิจโดยคำนึงถึงผลของตัวแปรทุกตัวที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวล้วนมีอิทธิพล ดังนั้นต้องใช้คณิตศาสตร์ขั้นสูง เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์กลุ่มทั้งหมด เช่น การศึกษาความต้องการซื้อสินค้าของผู้บริโภคขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้บริโภค หรือขึ้นอยู่กับรสนิยมของผู้บริโภค สามารถเขียนเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ

๑.๙ การวิเคราะห์สภาพสถิต (Static Analysis) และการวิเคราะห์สภาพพลวัต (Dynamic Analysis) เป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่เกี่ยวข้องกับเวลา เช่น จุดดุลยภาพ ซึ่งอาจวิเคราะห์ด้วยเรขาคณิต โดยการวาดกราฟเพื่อแสดงสิ่งที่ต้องการหรือคณิตศาสตร์ โดยใช้สมการเพื่อหาค่าที่ต้องการ ส่วนการวิเคราะห์สภาพพลวัต เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยมีเวลาเข้ามาเกี่ยวข้องและเวลาเป็นตัวแปรตัวหนึ่งที่มีค่าต่อเนื่องกันไป เช่น ทฤษฎีโยเยแมงมุม

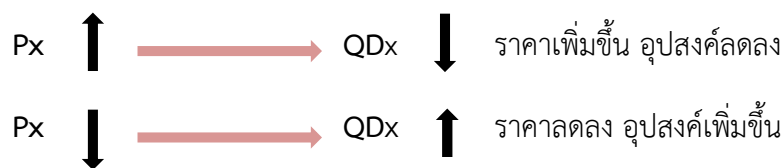
๒. เศรษฐศาสตร์จุลภาค (Microeconomics) เป็นสาขาเศรษฐศาสตร์ที่ศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการตลาดของผู้บริโภค ผู้ขายแต่ละรายและหน่วยธุรกิจ โดยพยายามเข้าใจขั้นตอนการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรที่มีจำกัด พฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อ การขายและการทำธุรกรรม เศรษฐศาสตร์จุลภาคมุ่งเน้นที่รูปแบบของอุปสงค์และอุปทาน

๒.๑ อุปสงค์ (Demand) หมายถึง ความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้บริโภค ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง โดยมีอำนาจซื้อหรือมีความสามารถในการตอบสนองความต้องการนั้นๆ

ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ $QDX = PX, Y, T, PS, N, E$

- ❖ QDX คือ ปริมาณความต้องการซื้อสินค้า X
- ❖ PX คือ ราคาสินค้า X
- ❖ Y คือ รายได้ของผู้ซื้อ
- ❖ T คือ รสนิยม
- ❖ PS คือ ราคาสินค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ❖ N คือ จำนวนผู้บริโภค
- ❖ E การคาดการณ์

กฎของอุปสงค์ (Law of Demand)

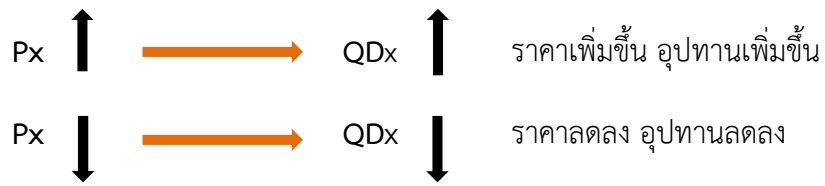

๒.๒ อุปทาน (Supply) หมายถึง ความต้องการเสนอขายสินค้า ณ ระดับราคาใดราคาหนึ่ง ในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยกำหนดให้สิ่งอื่นๆ คงที่

๒.๓ การกำหนดราคาตลาด ถ้าผู้ขายสินค้ามีความเป็นอิสระต่อปัจจัยต่างๆ จะสามารถเสนอขายสินค้าที่ราคาเท่าไรก็ได้ ผู้ขายสามารถทดลองขายสินค้าที่ราคาตามต้องการจนถึงจุดหนึ่งที่เขาพอใจว่าสามารถขายในราคานี้ ปริมาณเท่านี้มีความเหมาะสมแล้วเรียกจุดนี้ว่า จุดดุลยภาพ ราคาขาย ณ จุดดุลยภาพนี้เรียกว่า ราคาตลาด (Market Price Equilibrium) ดุลยภาพ (Equilibrium :) คือ สถานการณ์ที่เกิดความสมดุลระหว่างจำนวนสินค้าเสนอขายกับสินค้าเสนอซื้อ ซึ่งจะกำหนดโดยเส้นอุปทานในตลาดแห่งหนึ่ง ในระยะเวลาหนึ่ง อันมีผลทำให้การซื้อขายเกิดขึ้น ณ ระดับราคาดุลยภาพ หรือราคาตลาด $Px = \text{Market Price}$ ซึ่งเป็นระดับราคาโดยที่ปริมาณดุลยภาพ = ปริมาณซื้อสินค้าและบริการ = ปริมาณขายสินค้าและบริการ ($QE = QDX = QSX$)

ปัจจัยที่กำหนดอุปทาน $QsX = f(Px, Py, T, Tax, S)$

- ❖ Px คือ ราคาของสินค้าที่เสนอขาย
- ❖ Py คือ ราคาของปัจจัยการผลิตอาจเป็น
- ❖ T คือ เทคโนโลยีการผลิต
- ❖ Tax คือ ภาษีรัฐบาลจัดเก็บ
- ❖ S คือ ฤดูกาล

๒.๔ ความยืดหยุ่น (Elasticity) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาและความมากหรือน้อยของราคาที่เปลี่ยนแปลง แบ่งเป็น ๒ แบบ ดังนี้ (๑) ความยืดหยุ่นอุปสงค์ (Demand Elasticity) (๒) ความยืดหยุ่นอุปทาน (Supply Elasticity)

๒.๕ โครงสร้างตลาดสินค้า

ชนิดของตลาด	จำนวนผู้ขายในตลาด	ความแตกต่างของสินค้า	ความยากง่ายในการเข้าสู่ตลาด
ตลาดแข่งขันสมบูรณ์	มากมาย	เหมือนกันทุกประการ	ไม่มีข้อกีดขวาง
ตลาดผูกขาด	หนึ่งราย	-	มีข้อกีดขวางยากและมีการรวมกลุ่มผู้ขาย
ตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด	มากมาย (แต่น้อยกว่าตลาดแข่งขันสมบูรณ์)	แตกต่างกันแต่ใช้แทนกันได้บ้าง	ไม่มีข้อกีดขวาง
ตลาดผู้ขายน้อยราย	๒ - ๓ ราย	แตกต่างกันแต่ใช้แทนกันได้ดี	ยากและมีการรวมกลุ่มผู้ขาย

๓. เศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomic) หมายถึง ศาสตร์ที่ศึกษาพฤติกรรมของเศรษฐกิจระดับใหญ่โดยรวม ซึ่งทำให้เศรษฐศาสตร์มหภาคต้องศึกษาปัจจัยมากมายและซับซ้อน ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจและอธิบายแนวโน้มของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ของภูมิภาค และของโลก

๓.๑ ผลิตภัณฑ์ประชาชาติ หมายถึง มูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดที่ผลิตขึ้นมาในระบบเศรษฐกิจที่ขายในตลาดผลผลิต ได้แก่ (๑) ผลิตภัณฑ์ภายในประเทศเบื้องต้น (๒) ผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (๓) ผลิตภัณฑ์ประชาชาติสุทธิ (๔) รายได้ประชาชาติ (๕) รายได้ส่วนบุคคล (๖) รายได้สุทธิส่วนบุคคล

๓.๒ งบประมาณรัฐบาล (Budget) หมายถึง การแสดงรายการรับและรายการจ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยพื้นฐานแล้วรายรับจะเกิดจากการเก็บภาษีและการกู้ยืม ส่วนรายจ่ายจะประกอบด้วย การซื้อสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายต่างๆ ในตลาดผลผลิตและการใช้จ่ายในลักษณะเงินโอน ได้แก่ (๑) งบประมาณเกินดุล (๒) งบประมาณสมดุล (๓) งบประมาณขาดดุล

๓.๓ หนี้สาธารณะ (Public Debt) หมายถึงข้อผูกพันของรัฐบาลซึ่งเกิดจากการกู้ยืมเงินโดยตรง การค้ำประกันเงินกู้โดยรัฐบาล รวมทั้งเงินปรัวรรตที่รัฐบาลรับรอง ได้แก่ (๑) หนี้ภายในประเทศ (๒) หนี้ต่างประเทศ

๓.๔ ฐานะการคลังของรัฐบาล เนื่องจากการจัดการทางการเงินของรัฐบาล นอกจากจะประกอบด้วยรายรับรายจ่ายแล้ว ในกรณีที่รัฐบาลจัดงบประมาณแบบขาดดุลจะต้องก่อหนี้สาธารณะเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณที่เกิดขึ้นนอกจากนี้รัฐบาลยังมีการกู้ยืมจากต่างประเทศจากแหล่งกู้ยืมต่างๆ

ตามแผนก่อกำหนดต่างประเทศ ทำให้ฐานะการคลังของรัฐบาลประกอบด้วยด้านต่างๆ หลายด้าน ได้แก่ (๑) รายได้รัฐบาล (๒) รายจ่ายรัฐบาล (๓) เงินนอกงบประมาณ (๔) เงินกู้

๓.๕ นโยบายการคลัง (Fiscal Policy) หมายถึงการจัดการเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาล เพื่อสร้างเสถียรภาพของการใช้จ่ายรวมของระบบเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ได้แก่ (๑) นโยบายการคลังที่สามารถสร้างเสถียรภาพได้โดยอัตโนมัติ (๒) นโยบายการคลังแบบจงใจ

๔. เศรษฐกิจดิจิทัล (The Digital Economy) หมายถึงเศรษฐกิจที่อยู่บนพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ เครือข่ายการสื่อสาร คอมพิวเตอร์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

๕. เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ เป็นการศึกษาถึงการซื้อขายสินค้าและบริการระหว่างประเทศ โดยมีระบบการเงินระหว่างประเทศรองรับการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ดังนี้

๕.๑ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน (Balance of Trade) การที่แต่ละประเทศผลิตสินค้าหรือบริการได้แตกต่างกันเป็นเพราะ (๑) ลักษณะภูมิเทศและทำเลที่ต่างกัน (๒) ทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละประเทศและปริมาณที่มีต่างกัน หรือลักษณะภูมิอากาศที่แตกต่างกันดุลการค้าและดุลการชำระเงิน เป็นการเปรียบเทียบมูลค่าของสินค้าที่ประเทศหนึ่งส่งออกขาย (Export) ให้ประเทศอื่นๆ กับมูลค่าของสินค้าที่ประเทศนั้นสั่งซื้อเข้ามาในระยะ ๑ ปี ว่ามากน้อยต่างกันเท่าไร เพื่อเปรียบเทียบว่าตนได้เปรียบหรือเสียเปรียบ ดุลการค้า = มูลค่าของสินค้าส่งออก - มูลค่าของสินค้านำเข้า แบ่งได้ ๓ ประเภท ได้แก่ (๑) ดุลการค้าได้เปรียบหรือเกินดุล (๒) ดุลการค้าเสียเปรียบหรือขาดดุล (๓) ดุลการค้าสมดุล

๕.๒ อัตราและเปลี่ยนแปลงอัตราต่างประเทศ เงินตราต่างประเทศ หมายถึงเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศอื่นใดนอกจากประเทศไทย

๕.๓ กลุ่มเศรษฐกิจ (Regional Economic) การรวมกลุ่มเศรษฐกิจ หมายถึงการรวมกันอย่างเป็นทางการของประเทศมากกว่า ๑ ประเทศขึ้นไป เพื่อการผลิตและการขยายตลาดโดยมีการทำสัญญาต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง โดยเฉพาะปัญหาเรื่องการขาดดุลทางการค้า ที่มีสาเหตุจากการไร้ประสิทธิภาพในการผลิตและความไม่มั่นคงในสินค้าที่เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ลักษณะการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ ได้แก่ (๑) เขตปลอดภาษี (๒) สหภาพศุลกากร (๓) ตลาดร่วม (๔) สหภาพเศรษฐกิจ

๕.๔ ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจของไทยกับกลุ่มเศรษฐกิจโลก

AFTA (ASEAN Free Trade Area) เป็นข้อตกลงทางการค้าสำหรับสินค้าที่ผลิตภายในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด โดยมีประเทศไทยเป็นสมาชิก มีวัตถุประสงค์เพื่อยกเลิกกำแพงภาษีที่มีระหว่างประเทศสมาชิกและกำหนดมาตรการทางเศรษฐกิจอื่นๆ ร่วมกัน เช่น การผลิตสินค้า บริการ และการกำหนด อัตราภาษีศุลกากร ในขณะเดียวกันก็สร้างกำแพงภาษีเพื่อสกัดสินค้าที่มาจากนอกเขต

GATT (General Agreement on Tariff and Trade) ประเทศไทยเป็นสมาชิกลำดับที่ ๘๘ ในกลุ่ม ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและสินค้า (GATT) อยู่ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO: World Trade Organization) บทบาทของ GATT คือการลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศในด้านภาษีศุลกากรและมีใช้ภาษีศุลกากร โดยได้จัดให้มีการเจรจาการค้าหลายฝ่ายเพื่อลดอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้านำเข้า และอุปสรรคการค้าอื่นๆ ลง เรียกได้ว่าเป็นเวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น การหารือ การเจรจาไกล่เกลี่ย และยุติข้อพิพาท รวมถึงมีบทบาทในการออกกฎเกณฑ์ข้อบังคับสำหรับการค้าระหว่างประเทศอีกด้วย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้เพื่อแสดงว่า

นายขจิตพงษ์ นามภักดี

ได้ผ่านการพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์

วิชา เศรษฐศาสตร์

(รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง)
ให้ไว้ ณ วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2568

(นายปิยวัฒน์ ศิวรักษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

